

A paktum nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket

— fejtegeti Kövér László

A Fialat Demokraták Szövetségének parlamenti jelenléte egyedülálló nemcsak a magyar, hanem a nemzetközi parlamentarizmus történetében is, hiszen eddig még egyetlen ifjúsági rétegszervezetnek sem adatott meg, hogy képviselői önálló politikai erőként mandátumhoz jussanak. A Fidesz jelenléte éppen ezért sajátos arculatot kölcsönöz a parlament működésének. Kövér László országgyűlési képviselőt arra kértük, hogy fejtsse ki frakciójának álláspontját a kormány, a kormánykoalíció pártjai, illetve az ellenzék viszonyáról.

— Miként itéli meg a kormány tevékenységét az úgynevezett száznapos türelmi időszak alatt?

— Való igaz: biztosítani kell a kormány által két száz napot azért, hogy megfelelően kidolgozott programot terjeszthessenek a Tisztelet Ház elé. Csak ekkor fog kiderülni valójában, hogy milyen koncepció alapján kívánunk dolgozni. Ugyanakkor az a véleményem, hogy túlzott igényeket nem szabad velük szemben támasztani, mert az a megítélésünk, hogy mind a kormánykoalíció, mind a kormány összetétele elég szerencsétlen az országra nézve, annak sem gazdasági, sem politikai helyzetének nem megfelelő. Régebben is, de most is úgy ítélem meg, hogy az MDF—SZDSZ nagykoalíció lett volna mindannyiunk számára a legjobb. E vélekedésemben a kiszagdzák szereplése is megerősít. Másfelől a kormány hivatalba lépése után eltelt néhány kinos hét, míg a kormány be tudta nyújtani első önálló javaslatát. Úgy vélem, hogy ez a kormányzati bizonytalanság átragadt a kormánypárti képviselőkre is. Ennek tudom be, hogy a honatyák, közöttük például a kiszagdzapárti Zsírós Géza, saját törvényjavaslattal álltak elő, illetve a kormánypárti képviselők is úgy érezték: lépniük kell. Ezt bizonyítja, hogy a kormány működésének megkezdése után azonnal interpellációkkal és kérdésekkel álltak elő.

Verítéket és könnyeket

— Megítélése szerint mi lett volna az elvárható az Antall-kormánytól már a kezdet kezdetén?

— A miniszterelnöknek, Churchillhez hasonlóan, verítéket és könnyeket kellett volna ígérnie. Nyomatékosítania kellett volna az emberekben a válságtudatot, és azt, hogy az életszínvonal romlásával kell még számolniuk. Ezzel a gyors javulást váró közhangulatnak elébe lehetett volna vágni. Vagy: legalább szimbolikus gesztusokat kellett volna tennie a kormánynak. De még a kiemelt nyugdíjak és más privilégiumok megszüntetését sem ők, hanem az ellenzék kezdeményezte, sőt azóta, hogy e kérdést felvetettük a parlamentben, a kormányzat részéről — tudomásunk szerint — nem történt semmiféle intézkedés. Hibának rovom föl azt is, hogy a kormány nem tett meg mindent azért, hogy jó legyen, vagy jobb legyen a róla kialakult kép. Rontotta ezt a sajtóval való bánásmódja is. Arról lehet vitatkozni, hogy a sajtó szereti-e őket vagy sem, de az ténykérdés, hogy úgy nem lehet kezelni a sajtót, ahogyan az MDF, illetve a kormány teszi. Megnyilatkozásaik a sajtóban félelmet keltenek, erősítik az előítéleteket, és az újságírókat a kesztyű felvételére készítik.

— Az önök frakcióvezetője, Orbán Viktor, azt mondta a T. Ház ülésén, hogy a száznapos türelmi idő nemcsak az ellenzék, de a kormányt is kötelezi arra, hogy betartsa a politikai fair playt. Mit értenek ezen?

— A kormánynak nem lett volna szabad olyan intézkedéseket tenni, olyan törvényjavaslatokat beterjesztie, amelyekről biztosan tudhatta, hogy az ellenzék számára elfogadhatatlanok. Konkrétumokról szólnék. Andrássfalvy miniszter úr folyamatosan megsérti ezt a politikai fair playt például a hitoktatás ügyében is ezt tette. A parlament háta mögött ugyanis rendeleti úton akarták szabályozni ezt a kérdéskört, nem értjük, honnan vették ehhez a bátorságot. Hogy most retirálni voltak kénytelenek, ezt elsősorban taktikai lépésként értékeljük. De a koncepciótlanság elmondható a kádercserék ügyében is, és ily módon a kormány a legkülönbébb gyanúsítgatásoknak van kitéve. A privatizáció kapcsán hasonló nehézségeink vannak, hiszen nem ismeri az irányelveket, amelyek alapján ezt meg akarják oldani. Önmagában már az is problematikus, hogy a földnél beszélnek reprivatizációról, míg más területeken erről szót sem ejtenek. Összegezve az elmondottakat: azt reméljük, hogy a száz nap elteltével megismerjük a valós program-

elemeket, amelyből összeáll a kormánykonceptió.

— Miként értékelik a kormánykoalíció pártjainak tevékenységét?

— Ennél a részről én kifejezetten a kiszagdzapárt parlamenti szereplését kívánom értékelni, mert ez nemcsak önmagukat, de a koalíciót is minősíti. A kiszagdzapárt parlamenti szereplése nyomán azt a következtetést voltunk kénytelenek levonni, mely szerint téves az a megítélés, hogy a magyar Országgyűlésben nincsenek jelen szélsőséges politikai erők. A kiszagdzák magatartásában bőven lehetnek fel olyan elemek, amelyek nem egyeztetetők össze a parlamenti demokrácia szabályaival. Az ő megnyilatkozásaik alapján — mind a parlamenten belül, mind azon kívül — olyan értékrend bontakozik ki, amely ezt bizonyítja.

Szélsőséges nézetek

— Súlyos szavak ezek. Kérem, támassza alá állításait!

— Például az önkormányzati törvény vitája kapcsán az hangzott el az egyik képviselőjük részéről, hogy a demokrácia olyan, mint a borotva a gyerek kezében, veszélyes, ezért nem árt a helyi önkormányzatokhoz egy kis állami gyámokodás. Ugyanez a képviselő a belügyminiszter előzetes meghallgatásakor azon véleménynek adott hangot, hogy a bűnözés emelkedésének oka: „a börtönökbe bevonult a humanizmus”, és szerinte — ezen intézményeknek vissza kell nyerniük „visszatartó hatását”. De utolnom kell olyan hangokra is, amelyek a Horthy-rendszer egyes intézményeit, például a csendőrséget és a leventét szeretnék vizionálni. A sor azzal a kiszagdzapárti körlevéllel folytatható, amely a honvédség és a rendőrség kiszagdzapárti „hatalomátvétele” szöveget fel, illetve az amnesztia törvény kapcsán hangoztatott ókonzervatív nézetek is a fentieket bizonyítják. Furcsának találjuk, hogy a frakcióvezető, Torgyán József is úgy érvel, mintha ellenzéki lenne, általában egy-egy ügy kapcsán kritizálja a kormányt, majd végül lojalitásáról biztosítja a miniszterelnököt. Az elmondottakkal kapcsolatban szeretnénk arra is figyelmeztetni, hogy se az MDF, se a Kereszténydemokrata Néppárt — Szabad György felszólalását leszámítva — egyetlenegyszer sem határozta el magát a kiszagdzák szélsőséges nézeteitől, és szerintünk ez őket is minősíti.

— Az ellenzéki párt országgyűlési képviselőjeként mi a véleménye a többi ellenzéki pártokról. Kezdzük a sort az MSZP-vel.

— Minden igyekezetük ellenére ma még nem szalonképesek, egyetlenegy parlamenti párt sem akar velük egy platformon megnyilatkozni. Ez a tartózkodás részben indokolt is, hiszen az emberek tudatában az MSZP nem szociáldemokrata típusú párt, inkább a régi állampárt maradéka, illetve olyan makacsul ragaszkodtak az állampárti múltból fakadó előnyökhöz, amely szintén kompromittálta őket.

— Mire gondol konkrétan?

— Nem voltak hajlandók vagy onokról lemondani — illetve álláspontjuk ma sem egyértelmű —, pedig ehhez egyáltalán nincs jogcímük. Hitelesítésük érdekében akkor jártak volna el helyesen, ha ezt visszaadják az államnak. Ettől azonban persze még az ellenzék egyik pártját jelentik, vannak képzett szakemberek, s így természetesen előfordul, hogy bizonyos kérdések megítélésében — ezek szavazásos eldöntésekor, amikor csak igennel vagy nemmel lehet válaszolni — azonos módon nyilvánítunk véleményt.

— Gyakran hangoztatott volt a Fidesz ellen, hogy a Szabad Demokraták Szövetségének ifjúsági tagozata.

— Már a két nagy politikai tömörülés megalakulásának idején nyilvánvalóvá tettük, hogy a Fidesz nem az MDF, de nem is az SZDSZ segédsapata vagy ifjúsági tagozata. Ugyanakkor vallottuk és valljuk, hogy egyetlenegy párttal sem lehet kizárni az együttműködést, ha azt demokratikus pártnak tartjuk. Sokan hangoztatják, hogy az SZDSZ „természetes szövetségesei” vagyunk, mely állítás a két párt között kétségkívül sok tekintetben meglevő eszmei közösségen alapul. Hasonló elvekből, célokból azonban nem feltétlenül következnek azonos politikai döntések. Sajnos néhányan az SZDSZ soraiból e „természetes szövetségéből” automatikus idomulást várnak el. Ezért szerintem ezt a kifejezést, hogy „természetes szövetség” el kell felejtetni, még akkor is, ha tudjuk, hogy nem ugyanazok a kérdések választanak el minket az MDF-től, mint

amelyek az SZDSZ-t elhatárolják tőlünk. Az esetleges Fidesz—SZDSZ-konfliktusok a jövőben olyanképpen előzhetők meg, hogy a baráti viszonyt korrekciós, szerződéses viszony váltsa fel. Azért, mert a barátság és a politika — miként a barátság és az üzlet — nem keverhető össze.

Inkább amatőrizmus

— Mi a véleményük az MDF—SZDSZ-paktumról?

— Ha már a nagykoalíció létrehozására nem volt mód, akkor valóban ez az egyedüli megoldás kínálkozott, hogy a leglényegesebb kérdésekben megegyezzenek. Ugyanakkor a megkötés módjából fakadtak azok a problémák, amelyeket ma mindenki tapasztalhat. Nemcsak a pártok, hanem a parlament is kénytelen volt a szerződés kerületémiatt. Szerintem a paktum nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Úgy ítélem meg, hogy az SZDSZ komoly hibákat követett el a szerződés kidolgozásakor, és nem tudta elérni, hogy a számára fontos politikai követelményekre garanciákat kapjon, illetve azok megvalósuljanak. Míg a Demokrata Fórum tulajdonképpen mindent elért ezzel a szerződéssel, amit csak akart. A szerződésben ugyanis nem szabályozták, hogy az egyes lépéseket milyen sorrendben, milyen határidővel kell teljesíteni. Egyébként szerintünk nincs ellentmondás közöttük, hogy egyrészt paktumról beszélünk, másrészt kompromisszumképtelenségünk miatt bíráljuk a két pártot, ugyanis, ha jó lett volna e megegyezés, később nem lettek volna azok a konfliktusok, amelyeket a két párt képtelen volt kezelni.

— Mivel magyarázza, hogy hogy ilyen alapvető hibák bekövetkeztek?

— Túlzott magabiztossággal. Visszatérve még a kétpárti szerződéshez: szerintem azért sem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, mert a két nagy párt között olyan viszonyok alakultak ki, olyan személyi ellentétek, amelyek érzelmi alapon teszik lehetetlenné a politikai és gazdasági szempontból égetően szükséges együttműködést. Ezt pedig, akár-hogy nézém, amatőrizmus, semmi köze a profi politizáláshoz.

— Végeztül arra kérem, hogy értékelje a Fidesz tevékenységét.

— Azzal, hogy szervezetünk parlamenti képviselőihez jutott, bizonyos szempontból meg kellett, hogy változzon a hangnemenk. Más az utcán, és más a Parlamentben politizálni. Ma tulajdonképpen a kiszagdzák viseiknek úgy a Parlamentben, mintha az utcán politizálnának. Nekünk tehát úgy kell szerepelniük, hogy az ifjúsági rétegérdekeket és stílust összehangoljuk a parlamenti tevékenység más típusú szabályaival. Egy kis frakció esetében, amelyiknek nincs sok mandátuma, így nagy politikai súlya, csak az a járható út, ha szakmailag pontosan, megalapozott véleménynyel nyilatkozik meg az Országgyűlés plénuma előtt, és így próbálja meggyőzni a képviselőket álláspontja, véleménye igazáról.

Boros István